

Fizyoterapi ve Rehabilitasyonda Etik Prensipier

Etik davranış, insanın yaratıcısıyla, doğayla, kendisiyle ve diğer insanlarla olan ilişkilerini ahlaki sorumluluklar ve kurallar çerçevesinde yerine getirmesidir.

İyi: İyinin tanımı konusunda farklı görüşler sunulurken varlığı ile ilgili olan saptamalarda ortak fikirler bulunmaktadır.

İyi ahlak her zaman için yakalanması ve ulaşılması gereken bir yerde dururken, insanın iyi ile anlattığı durumlar daha çok kendisine yararı dokunan, neticesinde fayda görülen ve ihtiyaçlarını karşılayanlar etrafında olaylara ve nesnelere yaklaşımı olarak izlenmektedir"

Erdem: Bu kavramı ilk kullanan felsefeci Aristodur. Bireyin ahlaki olarak gelişimini ve olgunluğa ulaşmadığını gösterirken her zaman karakterinin istikrarını koruyarak iyi olma süreci halidir. Erdem kavramı ile anlatılan bireylerin şahsi özelliklerini toplumun içinde diğer insanlar arasında da yaşayarak hayatı boyunca bunu devam ettirmesidir'

Sorumluluk: Bireyin aklını kullanarak iradesi ile isteyerek ve bilerek yaptığı eylemlerin sonuçlarını kabul etmesidir. Akıl ve iradeye sahip olması onun tercihlerinde özgür olmasını sağlayarak, ahlaki olarak iyiye meyletmesini sağlar. Davranışlarının ve tutumlarının oluşan ahlak yapısı içinde neticelerini de yükümlülükler olarak kabul etmektedir

Özgürlük: Tercihler içinde yaşayan insanın ortamının ahlaki sorumluluklar ve yerine getirmesi gereken ödevleri bakımından özgür olması gerekmektedir. Ahlak ve erdem konusunda insanın özgürlüğü olmazsa olmazdandır. Çünkü insan özgür olmadığı durumlarda ve ortamlarda eylemlerinden sorumlu tutulmayacak ve ya kendisinin tercihi olmadığını belirtecektir

Vicdan: Bireyin davranışlarını ahlaki açıdan değerlendirdiği ve neticesinde olumlu ve ya olumsuz duygular hissettiği bir içsel durumdur. Kendisinin sorumlulukları doğrultusunda eylemlerde bulunup bulunmadığını içsel olarak yaşattığı yer insanın vicdanıdır. Ahlaki yükümlülükler yerine getirildiği zaman insanlar içlerinde bir huzur duyarlar

Meslek Etiği

Meslek etiği kavramı, bütün mesleki etkinliklerin iyiye yönlendirilmesi konusunda düzenlemeler getiren, meslek üyelerinin kişisel arzularını sınırlayıp belli bir çizginin dışına çıkmalarını önleyen, mesleki idealleri geliştiren, ilkesiz üyeleri meslekten dışlayan bir ilkeler ve kurallar sistemi olarak tanımlanmaktadır.

Çağdaş dünyada her mesleğin kendisine özgü bir etiği olması, böylelikle meslek üyelerinin davranışları konusunda, toplum içinde güvence oluşturan, bir otokontrol sistemi ortaya çıkması istenen bir durumdur.

Mesleklerin evrensel birer alt kültür oluş bağlamında, meslek etiklerinin de temel özelliklerinden biri sadece meslek üyeleri için geçerli olup farklı toplum kesimlerini bağlamamak diğeri ise dünya ölçeğindeki tüm meslek üyeleri için geçerli olmaktır.

Tıp Etiği

"Meslek etikleri grubundan olan tıp etiği, tıbbi ilişkiler çerçevesinde sağlık profesyonellerinin iyi davranma kadına neleri yapmaları ve nelerden kaçınmaları gerektiği hakkında dır. Bu tematik çerçevedeki hem soyut düşünme, akıl yürütme hem de konulmuş kurallara uyma etkinliklerini kapsamaktadır.

Farklı bir söyleyişle, tıp etiği tıbbi eylemi düzenleyen kurallarla ve tıbbi özgü değerler dünyası ile ilgilenir. Tıbbi eylemler çerçevesinde neyin "iyi" ve neyin "kötü" olduğu, mutlak "iyi"nin ve "kötü"nün olup olmayacağı onun temel sorunlarıdır. İnsan haklarındaki gelişmelerden büyük ölçüde etkilenmiştir.

Fizyoterapi Etiği

"Bir meslek etiği olan, fizyoterapi etiği; fizyoterapistin mesleğini icra ederken hastasına iyi davranma ve kötü davranıştan kaçınma adına neler yapabileceği ile ilgili kurallar bütünüdür. Fizyoterapist kullandığı değerlendirme ve müdahalelerini uygularken, sadece bilimsel ve klinik boyutuyla değeril aynı zamanda etik boyutunu da dikkate almak durumundadır. Fizyoterapist meslek yaşamında hem var olan etik kurallara uymakla yükümlüdür, hem de bu kuralların doğrudan kapsamadığı durumlarda akıl yürüterek, karar vermek durumundadır

"Karar verme sürecinde , fizyoterapistin sahip olduğu bilimsel ve klinik bilgi, bu bilginin hastasına olan faydası ile ilgili görüş bildirme görevi nedeniyle , terapi süreci hakkında hastaya göre daha detaylı bilgiye sahiptir.

Bu durum hasta adına karar verme yerine , hastayı aydınlatma ve nihai kararı ona bırakma yönünde kullanılmalıdır"

FİZYOTERAPİSTLİK MESLEK ETİĞİ KURALLAR!

Genel Kurallar Ve İlkeler

Sorumluluk Bilinci:

Fizyoterapistler tedavi programı sırasında belirli aralar ile hastalarını yeniden değerlendirerek programı değiştirebilir, hasta hakkında detaylı bir veri dosyası tutar ve rapor hazırlar.

Fizyoterapi programı sırasında, tıbbi bir problem olduğunda verebileceği öneriler ve yardımlar için hastasını ilgili hekime gönderir.

Fizyoterapistin Yansızlığı:

Türkiye' de fizyoterapistler mesleklerini, ırk, din, renk, politik ve sosyal statü farkı gözetmeden uygularlar.

Fizyoterapistin Görev Ve Ödevleri:

Fizyoterapistler kendilerine verilen görev, yetki ve sorumluluk sınırlarının bilinci ile mesleklerini uygulamayı amaç edinirler. Hekim tarafından teşhisi konmuş kişilerde ; değerlendirme , fizyoterapi-rehabilitasyon programı planlama ve uygulamanın yanında halk sağlığından sorumludur ve gereken konsültan fizyoterapistlik yapmak görevleridir. Mesle k uygulaması sırasında insan onurunu gözetmesi de fizyoterapistin öncelikli sorumluluğudur. Fizyoterapist, bu yükümlülüklerini yerine getirmek için, gelişmeleri yakından izler.

Genel Kurallar Ve İlkeler

Etik İlkeler:

Görevlerini yerine getirirken, fizyoterapistin uyması gereken evrensel

tıbbi etik ilkeleri yararlılık, zarar vermeme , adalet, eşitlik ve özerklik ilkeleridir.

Fizyoterapistler hizmetlerini, toplum ihtiyaçları doğrultusunda planlar ve geliştirirler.

Etik prensiplere uymayan meslektaşlarını Türkiye Fizyoterapistler Derneği' ne bildirmenin en uygun davranış olduğunun bilinci ile çalışırlar.

Vicdani ve Mesleki Kanı:

Fizyoterapist mesleğini uygularken vicdani ve mesleki bilimsel kanaatine göre hareket eder.

Ticari Amaç Ve Reklam Yasağı:

Fizyoterapist mesleğini uygularken reklam yapamaz, ticari reklamlara araç olamaz, çalışmalarına ticari bir görünüm veremez , insanları yanıltıcı, paniğe düşürücü, yanlış yönlendirici, meslekler arasında haksız rekabete yol açıcı davranışlarda bulunamaz.

Fizyoterapistler mesleki uygulamaları sırasında Türkiye Fizyoterapistler Derneği' nin etik prensiplerini esas alarak çalışırlar. Kişisel ekonomik çıkarlarını ön plana çıkartmanın etik prensiplere uymadığının bilinci ile mesleklerini sürdürürler.

Meşru ve Yasak Yöntemler

Fizyoterapist mesleğini yerine getirirken, bilimsel ve çağdaş değerlendirme ve tedavi yöntemleriyle koruyucu fizyoterapistlik ilkelerini göz önünde bulundurur: hastanın değerlendirme ve tedavisinde bilimsel olmayan yöntemleri uygulayamaz. Fizyoterapist, gerekli bilimsel aşamalardan geçip ruhsatlandırılmamış kimyasal, farmakolojik, biyolojik maddeleri tedavi aracı olarak kullanamaz.

Rehabilitasyon hizmeti için gereken yürüme yardımcılarını, ekipmanı ve araç gereçleri hastaya önerebilirler.

Malpractice

Bilgisizlik, deneyimsizlik ya da ilgisizlik nedeniyle bir hastanın zarar görmesi "fizyoterapist kötü uygulaması" anlamına gelir. Fizyoterapistler kendilerinin uygulaması gereken, özel beceri, bilgi birikimi ve karar yetkisi gerektiren hiçbir uygulamayı başka bir meslek üyesine yaptıramaz.

Endüstri İle İlişkilerde Çıkar Sağlama Yasağı:

Fizyoterapistler endüstri kuruluşları ile hiçbir çıkar ilişkisi kuramazlar.

Bilimsel araştırmalar ve eğitime yönelik ilişkiler ise , şeffaf ve kurumsal olmalıdır.

Fizyoterapist eğer fizyoterapiye yönelik ekipman, yardımcı araç- gereç satışı yapan bir firma ve ya kuruluş için çalışıyor ise ve ya sahibi ise : reklam amacıyla Fizyoterapistler derneğinin adını kullanamaz.

Fizyoterapist-Hasta İlişkisi

Fizyoterapistler mesleklerini uygularken hastaların hak ve menfaatlerini ön planda tutarlar. Fizyoterapistler hatalar arasındaki kişisel farklılıkları dikkate alarak en uygun ve yeterli fizyoterapi-rehabilitasyon programını uygulamayı amaç edinirler.

Fizyoterapist hastası ile ilgili açıklanması gereken kişisel ve özel bilgileri 3. şahıslara anlatamaz, gizli tutar, ancak hastanın menfaati söz konusu olduğunda ilgili kurum ve kişiler bilgi verebilir.

Tedavi Seçme Özgürlüğü

Fizyoterapistler, hastaların tedavileri için başka hastane ve ya fizyoterapi departmanlarını seçmesine saygı gösterirler.

Hasta Üzerindeki Etkinin Kullanımı

Fizyoterapist hasta üzerindeki etkisini tıbbi amaçlar dışında kullanamaz

Fizyoterapist gözlemleri ve değerlendirmeleri ile yeterli rehabilitasyon hizmeti aldığına karar verdiğinde , hastanın programını bitirmek ve re habilitasyon gereksinimi olan bir diğer hastayı programına almakla yükümlüdür.

Fizyoterapist gerektiğinde hastayı kendisine gönderen hekim ile birlikte hastanın durumunu görüşmek ve onu bilgilendirmenin doğru olacağının bilinci ile çalışır.

Aydınlatılmış Onam

Fizyoterapist hastasını, hastanın sağlık durumu ve yapılan değerlendirme, önerilen tedavi yönteminin türü, başarı şansı ve süresi, tedavi yönteminin hastanın sağlığı için taşıdığı riskler, verilen tedavinin türü ve olası yan etkileri, hastanın önerilen tedaviyi kabul etmemesi durumunda hastalığın yaratacağı sonuçlar, olası tedavi seçenekleri ve riskleri konularında aydınlatılır

Bilgilendirilmeme Hakkı

Hasta hastalığı konusunda bilgilendirilmek istemediğini belirtmişse fizyoterapistin bilgi vermesi gerekmez. Ailenin haberdar edilmesi hastayla görüş birliğine varılarak yapılmalıdır. Bilinçsiz durumdaki hastalar için, yakınlarının bilgilendirilip bilgilendirilmemesine fizyoterapist karar verir.

Terminal Hastalara Yardım

Fizyoterapist terminal dönemdeki hastalara her türlü insani yardımı yapmaya, insan onuruna yaraşır koşulları sağlamaya ve çekilen acıyı olabildiğince azaltmaya çalışır.

Ücret

Hasta ücret konusunda önceden fizyoterapistten bilgi alabilir. Fizyoterapist tüm değerlendirme ve tedavi girişimlerinde meslek örgütünün belirlediği taban ücretin altında bir ücret alamaz.

Sadece nedeni belli ve gerekli durumlarda hastaların rehabilitasyonu için ekonomik destek araştırabilir ve bu konuda girişimlerde bulunabilir.

Gereksiz Harcama Yaptırma Yasağı

Fizyoterapist hastasının parasal durumunu ne olursa olsun, kesin zorunluluk olmadıkça pahalı yöntemler öneremez, hastaya gereksiz harcamalar yaptıramaz ve yararı olmayacağını bildiği bir tedaviyi veremez.

Fizyoterapistler daima kendi ekonomik çıkarlarından önce hastanın menfaatini ön planda tutarak çalışırlar.

Hastayla İlgili Bilgilerin Hastaya Verilmesi Ve Kullanımı

Hasta dosyalarındaki bilgilerin geniş bir özeti ile bilgi ve belgelerin örnekleri, isteği duru unda hastaya verilir. Fizyoterapist, yasal zorunluluk olmadıkça, bu bilgileri başkasına veremez.

Fizyoterapist, hastanın kimlik bilgilerini saklı tutmak koşuluyla, bu bilgileri dosya üzerinden yapacağı araştırmalarda kullanabilir.

Fizyoterapistler Arası İlişkiler)

Fizyoterapistler uygulamaları sırasında meslektaşları ile iyi ilişkiler içinde çalışmaya ve onların haklarını korumaya zen gösteririler.

Mesleki Dayanışma

Kıdemli veya başfizyoterapist, kendisinden sonra işe alınan fizyoterapistte süpervizörlük yapmak ve yeterlilik kazandırmak sorumluluğundadır.

Fizyoterapist Ve İnsan Hakları

Uluslar Arası Sözleşmelere Uyma Zorunluluğu

Her fizyoterapist, başta insan hakları evrensel bildirgesi olmak üzere tüm insan hakları belgelerine ve fizyoterapistlikle ilgili ortak kurallara uymakla yükümlüdür.

Tutuklu Ve Hükümlülere Verilecek Tıbbi Yardım

Tutuklu ve hükümlülerin değerlendirmesi de öteki hastalarinki gibi, kişilik haklarına saygılı, fizyoterapistlik sanatını uygulamaya elverişli koşullarda yapılır ve onların gizlilik hakları korunur.

Fizyoterapist, bu koşulların sağlanması için ilgililerden istekte bulunma hakkı ve sorumluluğu vardır.

Olağanüstü Durumlar Ve Savaş

Fizyoterapist, olağanüstü durumlar ve savaşta, evrensel nitelikteki mesleki etik kurallarını yansızlıkla uygular.

Halk Sağlığı

Fizyoterapistler halk sağlığını korumayı amaçlar ve mesleklerinin etik prensipler göz ardı edilerek uygulanmasını engellemeye çalışırlar. Böyle bir durumda fizyoterapistler derneğini ve ilgili makamları bir rapor ile bilgilendirmeyi kendilerine bir görev sayarlar.

Halk sağlığı için gerektiğinde her türlü mücadeleyi vererek, bu konuda görev almanın bilincini taşırlar.